

Vammaisten nuorten ja nuorten aikuisten tukihenkilötoiminnan järjestäminen vuonna 2022

SoTe 16.12.2021 § 157

491/05.24.00/2021

Valmistelija: vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen, p. 040 570 1778

Tukihenkilötoiminnan tavoite

Tukihenkilötoiminta on tarkoitettu kotona, asumispalveluissa, perhehoitossa sekä itsenäisesti asuville vammaisille nuorille ja nuorille aikuisille. Tukihenkilön ensisijainen tarkoitus on tukea asiakasta kodin ulkopuolella harrastuksissa, osallistumisessa ja virkistyksessä. Tukihenkilö toimii asiakkaan henkisenä ja fyysisenä tukena. Tarvittaessa tukihenkilö kulkee esim. harrastukseen liittyvät matkat tuettavan kanssa, on mukana ohjaamassa tuettavaa toiminnan aikana ja huolehtii osaltaan asiakkaan turvallisuudesta. Tukihenkilötoimintaa voidaan myöntää vammaiselle henkilölle itsenäistymisen ja kehityksen tukemiseksi.

Tukitoimi kohdennetaan sellaisille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat tukea yhteiskuntaan osallistumisessa sekä sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä, tukea vaikeassa elämäntilanteessa, yksinäisyyden tai muun syyn takia.

Tukihenkilötoiminta on tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään parantamaan vammaisten ihmisten elämänlaatua, osallisuutta ja omatoimisuutta. Tukihenkilöpalvelua tarjotaan niille henkilöille, joilla henkilökohtaisen avun kriteerit eivät täyty, erityislastenvahtipalvelu (elva) ei ole oikea tukimuoto tai tukihenkilötoiminta on muutoin tarkoituksenmukaisempi tapa järjestää palvelu. Tukihenkilösopimuksessa tulee määritellä asiakkaan tuen tarve ja missä asioissa tukihenkilö tukee asiakasta.

Tukihenkilön tarkoituksena ei ole korvata ammattihenkilöä tai vaikeavammaisille tarkoitettua henkilökohtaista apua.

Tukihenkilöasioita hoitavat vammaispalveluohjaajat. Tukihenkilötoiminnasta tehdään kirjallinen sopimus määräajaksi (kork. vuodeksi kerrallaan). Perheillä/asiakkaalla on pääasiallinen vastuu tukihenkilön hankkimisessa. Toimintaa toteutetaan määrärahojen puitteissa.

Myöntämiskriteerit

Tukihenkilö voidaan myöntää määrärahojen puitteissa asiakkaalle silloin, kun hänellä on kyky suunnitella omaa toimintaa ja on odotettavissa, että tukihenkilötoiminta parantaa hänen elämänlaatuaan.

Tukihenkilötoimintaa ei pääsääntöisesti myönnetä henkilölle, jolla on oikeus vammaispalvelulain mukaiseen henkilökohtaiseen apuun.

Tukihenkilötoiminnan muodot

Tukihenkilötoimintaa voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai pari-/ryhmätoimintana.

Yksilötoiminta:

Tukihenkilö toimii asiakkaan tukena kodin ulkopuolella osallistumisessa, harrastuksissa ja virkistyksessä.

Pari-/ryhmätoiminta:

Tukihenkilöllä voi olla kaksi tai useampi tuettava yhtä aikaa, jos tavoitteena on esimerkiksi se, että tuettavat pystyvät aloittamaan uuden yhteisen harrastuksen. Pari-/ryhmätoimintaan tulee olla kaikkien tuettavien suostumus.

Tukihenkilölle maksettavat kulukorvaukset

Yksilötoiminta:

Kulukorvaus maksetaan myönnettyjen ja tehtyjen tuntien perusteella 9 euroa/tunnilta (vuonna 2021 8 e/h).

Pari-/ryhmätoiminta:

Pari-/ryhmätoiminnasta maksetaan korotettu korvaus; 14 euroa / h (v. 2021 13 e/h).

Kulukorvaus on tarkoitettu tukihenkilölle toiminnasta syntyvien kulujen korvaamiseen, esim. matkat, pääsymaksut. Tukihenkilö maksaa korvauksesta omat kulut, tuettava maksaa omat kulunsa.

Kulukorvaus ei ole palkka tai palkkio, vaan toiminta on vapaaehtoistyön luonteista.

Tukihenkilö täyttää tunti-ilmoituksen tapaamisista ja pyytää siihen asiakkaalta tai huoltajalta kuittauksen. Ilmoitus toimitetaan kuukausittain vammaispalveluihin. Kulukorvaus maksetaan jälkikäteen tukihenkilön pankkitilille.

Hakeminen

Tukihenkilötoiminnan tarve voi tulla esille palvelusuunnitelmakokouksen yhteydessä tai muussa yhteydessä. Hakemus tukihenkilöstä tehdään vammaispalveluun. Tukihenkilötoimintaa koskevan päätöksen tekee vammaispalvelun sosiaalityöntekijä tai vammaispalvelupäällikkö konsultoiden vammaispalveluohjaajia.

Tukihenkilöpäätös tehdään kork. vuodeksi kerrallaan. Tuntimäärät myönnetään määrärahojen puitteissa; enint. 10 tuntia/kk.

Asiakas itse tai hänen perheensä voivat ehdottaa tiettyä henkilöä tukihenkilöksi. Tukihenkilön tulee sitoutua yhdessä asetettuihin tavoitteisiin. Tukihenkilönä ei voi toimia lähiomainen eikä työntekijä (esim. asumisyksikön ohjaaja) voi olla oman asiakkaansa tukihenkilö. Vammaispalvelut voivat auttaa tukihenkilön etsimisessä.

Sopivan tukihenkilön löydyttyä tehdään tukihenkilösopimus. Tukihenkilön tulee olla soveltuva tukihenkilöksi. Tukihenkilön tulee täyttää 18 vuotta sen vuoden aikana, kun hän toimii tukihenkilönä.

Tukihenkilöä sitoo vaitiolovelvollisuus. Tukihenkilönä toimiminen edellyttää sitoutumista toimintaan ja luottamuksellisuutta asiakkaan asioissa. Pääperiaate vapaaehtoistoiminnassa on, että se ei edellytä erityisosaamista. Omana itsenään oleminen sekä kiinnostus toimia erilaisten ihmisten kanssa ja halu saada uusia kokemuksia riittää. Alaikäisten lasten kanssa toimivilta tukihenkilöiltä edellytetään rikosrekisteriote.

Tukihenkilöiden perehdytys

Tukihenkilöille järjestetään tarvittaessa perehdytystä ja alkuohjausta vammaisuudesta johtuviin tuen tarpeisiin vammaispalveluohjaajien toimesta.

Tukihenkilöpäätöksiä on vuoden 2021 aikana tehty kolmelle nuorelle/ nuorelle aikuiselle kehitysvammaiselle (v. 2020 neljä).

Jämsän vammaispalvelun tukihenkilö- ja elvatoimintaan on vuodelle 2022 varattu määrärahaa yht. 20 000 euroa. Tukihenkilötoimintaa jatketaan edelleen vuonna 2022 elvatoiminnan rinnalla. Kuhmoisiin ei ole määrärahavarausta tukihenkilötoimintaan.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä esittelytekstin mukaiset tukihenkilötoiminnan myöntämisperusteet ja kulukorvauksen tasot noudatettavaksi yhteistoiminta-alueella vuonna 2022.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.